

GVERNUL ROMÂNIEI
PRIMUL – MINISTRU

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
391/23.09.2013

NR. 1664 / DPGE
DATA 13.09.2013

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art. 111 alin. (1) din Constituție, Guvernul României formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

referitor la propunerea legislativă intitulată „*Lege privind utilizarea monedei naționale*”, inițiată de 16 parlamentari – Grupurile parlamentare ale PSD, PNL, UDMR, PD-L (Bp. 306/2013).

I. Principalele reglementări

Această inițiativă legislativă are ca obiect de reglementare instituirea obligației utilizării monedei naționale pentru plata taxelor și serviciilor percepute sau oferite de stat, făcând excepție de la această normă juridică situațiile prevăzute la art. 9 alin. (3)¹ din *Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare*.

¹ (3) Sumele exprimate într-o monedă străină se convertesc în moneda națională a României, după cum urmează:

“a) în cazul unei persoane care desfășoară o activitate într-un stat străin și își ține contabilitatea acestei activități în moneda statului străin, profitul impozabil sau venitul net din activități independente și impozitul plătit statului străin se convertesc în moneda națională a României prin utilizarea unei medii a cursurilor de schimb valutar pentru perioada căreia îi este aferent profitul impozabil sau venitul net;

b) în oricare alt caz, sumele se convertesc în moneda națională a României prin utilizarea cursului de schimb valutar la data la care se primesc sau se plătesc sumele respective ori la altă dată prevăzută în norme”.

De asemenea, se propune instituirea dreptului destinatarului serviciului prestat de a refuza plata în cazul în care aceasta este exprimată în altă monedă decât cea națională.

II. Observații

1. Una dintre principalele atribuții conferite băncii centrale prin *Legea nr. 312/2004 privind Statutul Băncii Naționale a României* este cea referitoare la „*stabilirea regimului valutar și supravegherea respectării acestuia*”.

În vederea realizării acestui obiectiv a fost emis *Regulamentul nr. 4/2005 privind regimul valutar, republicat*, care stabilește regulile și principiile privind efectuarea operațiunilor valutare între rezidenți și nerezidenți, precum și între rezidenți, prevederi aplicabile inclusiv operațiunilor efectuate de statul român, direct sau prin intermediul companiilor naționale sau societăților comerciale în care este acționar.

Astfel, potrivit art. 3 din *Regulament*, ca regulă generală, plățile, încasările, transferurile și orice alte asemenea operațiuni între rezidenți, care fac obiectul comerțului cu bunuri și servicii, se realizează numai în moneda națională (leu). Fac excepție de la această regulă operațiunile prevăzute în Anexa nr. 2 la *Regulament*, care se pot efectua în valută.

Criteriul care a stat la baza stabilirii situațiilor prevăzute în Anexa nr. 2 la *Regulament* a avut în vedere, în principal, operațiunile efectuate în relațiile contractuale cu străinătatea (comisionari pentru export/import, producători/furnizori pentru produse incorporate la export, prevederi legale exprese etc.), urmărindu-se reducerea cheltuielilor generate de frecvențele schimburi valutare pe care le-ar fi implicat utilizarea exclusivă a monedei naționale în activitățile respective.

În ceea ce privește operațiunile valutare curente și de capital, desfășurate între rezidenți și nerezidenți, menționăm că, potrivit art. 2 din *Regulament*, acestea se efectuează în mod liber, în valută și în moneda națională (leu), în condițiile în care, din septembrie 2006, s-a încheiat procesul de liberalizare a contului de capital, asigurându-se convertibilitatea deplină a monedei naționale.

Trebuie menționat, de asemenea, că liberalizarea operațiunilor valutare de capital a făcut obiectul angajamentelor asumate de România în negocierile de aderare, angajamente îndeplinite odată cu încheierea procesului de liberalizare.

În acest context, pe de-o parte, considerăm că nu se justifică promovarea propunerii legislative, deoarece reglementează un domeniu care se află în competența Băncii Naționale a României, încălcând, astfel, principiul independenței băncii centrale, iar pe de altă parte, anulează libertatea operațiunilor valutare între nerezidenți și rezidenți, în cazul operațiunilor la care se referă inițiatorii.

2. Potrivit art. 137 alin. (2) din *Constituția României, republicată*, „*Moneda națională este leul, iar subdiviziunea acestuia, banul. În condițiile aderării la Uniunea Europeană, prin lege organică se poate recunoaște circulația și înlocuirea monedei naționale cu aceea a Uniunii Europene*”.

Conform prevederilor art. 9 alin. (1) și alin. (2) din *Legea nr. 571/2003*, impozitele și taxele se plătesc în moneda națională a României, iar sumele înscrise pe o declarație fiscală se exprimă în moneda națională a României.

La alin. (3) al aceluiași articol se precizează că sumele exprimate într-o monedă străină se convertesc în moneda națională a României, după cum urmează:

a) în cazul unei persoane care desfășoară o activitate într-un stat străin și își ține contabilitatea acestei activități în moneda statului străin, profitul impozabil sau venitul net din activități independente și impozitul plătit statului străin se convertesc în moneda națională a României prin utilizarea unei medii a cursurilor de schimb valutar pentru perioada căreia îi este aferent profitul impozabil sau venitul net;

b) în oricare alt caz, sumele se convertesc în moneda națională a României prin utilizarea cursului de schimb valutar la data la care se primesc sau se plătesc sumele respective ori la altă dată prevăzută în norme.

Pe cale de consecință, legislația fiscală prevede că plata impozitelor și taxelor se efectuează în lei. De asemenea din punct de vedere al procedurii fiscale, impozitele și taxele se stabilesc în lei.

Totodată, menționăm că la art. 16 alin. (1) din *Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, cu modificările și completările ulterioare*, se precizează că în procesul de legiferare este interzisă instituirea aceluiași reglementări în mai multe articole sau alineate din același act normativ ori în două sau mai multe acte normative.

Prin urmare, în condițiile în care *Codul fiscal* prevede că plata impozitelor și taxelor se efectuează în lei, apreciem că o asemenea inițiativă legislativă creează un paralelism legislativ, ceea ce nu este permis de normele de tehnică legislativă.

3. Din analiza *Expunerii de motive* rezultă că scopul urmărit de această propunere legislativă este de a utiliza moneda națională ca reper pentru stabilirea nivelurilor taxelor și ale serviciilor pe care statul român le percepe, respectiv le oferă contribuabililor săi, inclusiv prin companiile naționale sau prin societățile comerciale în care statul român este acționar.

Astfel, în instrumentul de prezentare și motivare al inițiativei legislative se menționează că „*prevederea constituțională (n.n. art. 137 alin. (2) din Constituție) nu lasă loc de interpretare, iar prin lege organică, România nu a aderat la moneda euro, totuși numeroase acte normative încalcă această prevedere utilizând moneda euro ca reper pentru taxe și servicii oferite*”.

În opinia noastră, norma constituțională, prevăzută la art. 137 alin. (2), stabilește că moneda națională este leul, iar subdiviziunea acestuia, banul, neavând rolul de a impune stabilirea nivelurilor taxelor în lei.

Pe cale de consecință, considerăm că stabilirea nivelurilor taxelor în euro nu contravine normei constituționale menționată anterior.

Totodată, menționăm că regimul accizelor și al altor taxe speciale, reglementat la titlul VII din *Legea nr. 571/2003*, cuprinde accizele armonizate, accizele nearmonizate, precum și un impozit asimilat accizelor, respectiv impozitul la țigăiul din producția internă.

Accizele armonizate sunt taxe speciale percepute direct sau indirect asupra consumului produselor supuse obligatoriu acestui regim de impozitare în toate statele membre ale Uniunii Europene.

Se numesc accize armonizate pentru că atât sfera de aplicare și principiile de impozitare ale acestora, cât și regimul de deținere, circulație, control și nivelurile minime impuse sunt stabilite la nivelul Uniunii Europene printr-o serie de directive ale căror prevederi se impun a fi respectate pe întregul teritoriu comunitar.

Referitor la nivelurile minime ale accizelor, acestea sunt exprimate în euro per unitate de măsură, directivele europene stabilind reguli de conversie în moneda națională a valorii accizelor exprimate în euro pentru statele membre care nu au adoptat această monedă.

Așa cum se poate observa din cele prezentate mai sus, nivelurile accizelor armonizate practicate în România sunt exprimate în euro ținând cont de principiile dreptului Uniunii Europene în materie.

De altfel, exprimarea în euro per unitate de măsură a nivelurilor accizelor nearmonizate și a impozitului la țigăi din producția internă are în vedere asigurarea unui cadru fiscal unitar în raport cu modul de stabilire a accizelor armonizate.

În ceea ce privește plata acestor taxe la bugetul de stat, potrivit dispozițiilor art. 218 din *Codul fiscal*, „*Valoarea în lei a accizelor și a impozitului la țigăi din producția internă, datorate bugetului de stat, stabilite potrivit prezentului titlu în echivalent euro pe unitatea de măsură, se determină prin transformarea sumelor exprimate în echivalent euro, pe baza cursului de schimb valutar stabilit în prima zi lucrătoare a lunii octombrie din anul precedent, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*”.

Menționăm că art. 218 din *Codul fiscal* transpune în legislația națională prevederile art. 9 alin. (1) din *Directiva 92/84/CEE privind apropierea ratelor accizelor la alcool și băuturi alcoolice*, art. 13 alin. (1) din *Directiva 2003/96/CE privind restructurarea cadrului comunitar de impozitare a produselor energetice și a electricității*, precum și art. 18 alin. (1) din *Directiva 2011/64/UE privind structura și ratele accizelor aplicate tutunului prelucrat*.

De asemenea, precizăm că, pentru asigurarea aplicării corecte a cursului de schimb valutar pentru calculul accizelor și al impozitului la țigăi din producția internă, acesta se comunică pe site-ul Ministerului Finanțelor Publice în termen de 15 zile de la data publicării în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, curs ce urmează a se utiliza pe toată durata anului următor. Această obligație este reglementată la pct. 321 de la *Normele metodologice de aplicare a titlului VII din Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 44/2004, cu modificările și completările ulterioare*.

În ceea ce privește stabilirea în *Codul fiscal* a nivelului accizelor în lei, o asemenea măsură ar determina modificarea anuală a nivelului accizelor astfel încât să se țină cont de nivelurile minime ale accizelor în euro, impuse la nivelul Uniunii Europene, precum și de cursul de schimb valutar stabilit în prima zi lucrătoare a lunii octombrie și publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene.

4. Din punct de vedere contabil, potrivit prevederilor art. 3 din *Legea contabilității nr. 82/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare*, contabilitatea se ține în limba română și în moneda națională.

Contabilitatea operațiunilor efectuate în valută se ține atât în moneda națională, cât și în valută, potrivit reglementărilor elaborate în acest sens.

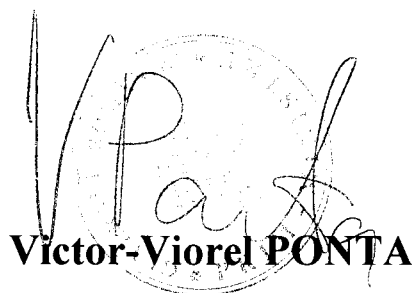
Totodată, conform reglementărilor contabile, tranzacțiile în valută trebuie înregistrate inițial la cursul de schimb valutar, comunicat de Banca Națională a României, de la data efectuării operațiunii.

De asemenea, la finele fiecărei luni, creanțele și datoriile în valută se evaluează la cursul de schimb al pieței valutare, comunicat de Banca Națională a României din ultima zi bancară a lunii în cauză.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele menționate, **Guvernul nu susține adoptarea acestei propuneri legislative.**

Cu stimă,

Victor-Viorel PONTA

**DOMNULUI SENATOR GEORGE – CRIN LAURENȚIU ANTONESCU
PREȘEDINTELE SENATULUI**